

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MUNI
ARTS Ústav pomocných
věd historických
a archivnictví

Vize českého archivnictví

Představení tezí – diskuse

úterý 14. listopadu 2023

aula Filozofické fakulty Masarykovy univerzity (místnost C 33), Arne Nováka 1, Brno

Česká archivní komunita má za sebou v nedávné době několik diskusí na téma budoucího směřování oboru. Poslední dvě z nich v Hradci Králové (2022) a v Pardubicích (2023) dospěly k tomu, že nazrál čas zformulovat text, který se stane výchozím bodem pro další koncepční rozhodování.

Při odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra vznikla neformální skupina, která připravila návrh textu *Vize českého archivnictví*. Skupina pracuje pod vedením Daniela Doležala (OASSS MV ČR) ve složení: Stanislav Bárta (FF MU), Daniela Brádlarová (MÚA AV ČR), Tomáš Dvořák (AHMP), David Valůšek (MZA), Michaela Zemánková (MZA). Formulování a ukotvení vize je prvním krokem, na nějž naváže analýza současného stavu směřující k přípravě koncepce českého archivnictví po roce 2025.

Cílem semináře je představení návrhu textu *Vize českého archivnictví* a otevřená debata s archivní veřejností. Každé ze čtyř tezí je věnován jeden diskusní blok.

Program

- 9:00 **Zahájení a představení vize**
Daniel Doležal, Petr Mlsna
- 9:30–11:00 **Otevřené archivy jako základ demokratické společnosti**
Panelisté: David Valůšek, Mikuláš Čtvrtník, Ondřej Ševeček
- 11:30–13:00 **Archivy jako místa kolektivní i individuální paměti**
Panelisté: Tomáš Dvořák, Vítězslav Sommer
- 14:30–16:00 **Archivy jako aktivně spolupracující instituce**
Panelisté: Stanislav Bárta, Jiří Dufka, Karel Řeháček
- 16:30–18:00 **Archivy jako moderní a profesionální instituce**
Panelisté: Daniela Brádlarová, Milan Vojáček, Radek Pokorný

Přihlašovací formulář je na adrese: <https://muni.cz/go/d903c7>. Přihlášky do naplnění kapacity sálu přijímáme do 30. října 2023. Bude zajištěn online přenos a možnost kladení dotazů a komentářů prostřednictvím chatu.

Vize českého archivnictví

Archivy jsou jedinečné instituce propojující minulost, přítomnost a budoucnost lidstva. U společnosti požívají důvěru, protože uchovávají, spravují a zpřístupňují autentické informace. Propojují v sobě kvality paměťové instituce a úřadu.

Otevřené archivy jako základ demokratické společnosti

Otevřenost archivů je jedním ze základních pilířů demokratické společnosti. Archivy zaručují všem občanům bez rozdílu právo na přístup k uchovávaným informacím, a tím napomáhají budovat a udržovat demokratickou občanskou společnost. Ke své maximální otevřenosti přispívají odstraňováním nejružnějších bariér v přístupu do archivů i zpřístupňováním archiválií. Cílem je využívání moderních a účelných způsobů zpracování archiválií a jejich nízkoprahové zpřístupnění. Archivy aktivně reagují na potřeby společnosti a svých uživatelů, jsou schopné jim vycházet vstříc.

Archivy jako místa kolektivní i individuální paměti

Paměť představuje živoucí pouto s minulostí a zároveň pomáhá v orientaci a pochopení přítomnosti. Archivy tuto paměť nejenom uchovávají, ale i aktivně utvářejí tím, že, vědomy si své odpovědnosti, shromažďují autentické doklady a informace o životě společnosti. Vybírají a získávají archiválie s trvalou informační hodnotou, bez ohledu na jejich formu.

Archivy jako aktivně spolupracující instituce

Archivy se přímo podílejí na efektivním sdílení dat s jinými paměťovými, informačními a vědecko-výzkumnými institucemi. Obohacují je o svůj jedinečný náhled na povahu informací a vstupují do projektů s mezioborovým přesahem. Zároveň reagují na společensky závažná témata, aktivně k nim nabízejí informace uchovávané v archivech a prezentují je adekvátně veřejnosti. Jsou důležitým partnerem pro veřejnou správu a jsou schopné aktivní spolupráce s komunitou svých uživatelů.

Archivy jako moderní a profesionální instituce

Archivy jsou profesionální instituce disponující odpovídajícím technickým, technologickým a personálním vybavením. Archivní síť svou strukturou reaguje na potřeby společnosti. Základním pilířem je péče o archiválie, rozšířená o úkoly správní, informační, vědecké, vzdělávací a kulturní. Klíčová pozice přitom připadá pracovníkům archivů disponujícím specifickými dovednostmi a znalostmi. Jsou to profesionálové různých specializací, reagující celoživotním vzděláváním na dynamický vývoj společnosti a přístupu k informacím. Pro svoji práci kvalifikovaně využívají své odborné znalosti a dovednosti, dostupné moderní nástroje a informační technologie.

K naplňování této vize je potřeba učinit několik konkrétních kroků.

1. Zpracovat koncepci rozvoje archivnictví s jasně nastavenými a měřitelnými cíli opřenými o důkladnou analýzu aktuálního stavu.
2. Změnit vzdělávání budoucích archivářů a podporu rozvoje dovedností těch stávajících.
3. Patříčně reagovat na dynamiku vývoje společnosti a přizpůsobovat přístupy k ní.
4. Nalézt trvale udržitelný způsob adekvátního financování archivů.